

informator

UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKOŁODOWSKIEJ

Nr 3 (21)

1983

20 lat rusycystyki lubelskiej

W roku 1963 otwarto na UMCS studia w zakresie filologii rosyjskiej. Nabór studentów na I rok tego kierunku studiów poprzedzony został utworzeniem Zakładu Filologii Rosyjskiej przy Katedrze Języka Polskiego, kierowanej przez prof. Leona Kaczmarka. W roku 1966 Zakład Filologii Rosyjskiej organizacyjnie podporządkowany został Katedrze Filologii Słowiańskiej, kierowanej przez prof. Pawła Smoczyńskiego, a od roku 1969 Zakład wszedł w skład Instytutu Filologii Obcych, po kilku latach zaś - Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej, którego dyrektorami byli kolejno prof. dr Paweł Smoczyński (do roku 1973), doc. dr hab. Michał Łesiów (1973-1976), doc. dr hab. Józef Borsukiewicz (1976-1981), doc. dr hab. Jan Crlowski (od roku 1981).

Zakładem Filologii Rosyjskiej kierował do roku 1973 doc. dr hab. Michał Łesiów. W roku 1973 z Zakładu wydzielili się 2 jednostki organizacyjne, a mianowicie: Zakład Języka Rosyjskiego (kierownicy: doc. dr hab. Michał Łesiów 1973-1976 i od roku 1981, doc. dr hab. Rott-Żebrowski 1976-1981), Zakład Literatury Rosyjskiej, kierowany przez doc. dra hab. Józefa Borsukiewicza. Dojrzała już sprawa utworzenia Zakładu Literatury Radzieckiej i Zakładu Metodyki Nauczania Języka Rosyjskiego.

W ciągu 20 lat magisterskie dyplomy z zakresu filologii ro-

syjskiej uzyskało prawie 1100 studentów, w tym ok. 700 na studiach dziennych i ok. 400 na studiach zaocznych dwóch typów (4-letnie i 2-ego stopnia). Nasi studenci rekrutujący się przede wszystkim z byłego województwa lubelskiego i województw przyległych zasilili poważnie kadrę nauczycieli szkół średnich i podstawowych, lektorów lubelskich szkół wyższych, 9 zaś naszych absolwentów zdobyło stopień naukowy doktora nauk humanistycznych, 18 pracuje w obu zakładach jako nauczyciele akademicy, zasilając poważnie naszą młodą kadrę naukowo-dydaktyczną, niektórzy z nich poważnie myślą o habilitacji.

Bardzo aktywnie rozwijało się studenckie Koło Naukowe Rusycystów. Na kolejnych sympozjach ogólnopolskich od roku 1967 studenci zdobyli nagrody i wyróżnienia, drukowali swoje prace w zbiorach krajowych, np. Nina Wasiluk i Helena Frańcuk w "Istocie referatów. Ogólnopolskie Studenckie Seminarium Dialektologiczne. Kraków 22-24 II 1974", Kraków 1976, a nawet zagranicznych, np. K. Ejdowska, E. Szymańska, H. Rycyk i M. Sajewicz w zbiorze studenckich prac naukowych wydanym w Tartu (Estońska SRR) w roku 1971. Ważnym wydarzeniem było też zorganizowanie w Lublinie w r. 1969 ogólnopolskiego sympozjum rusycystycznego, na którym nasi studenci otrzymali 4 nagrody i 1 wyróżnienie.

Nietatwo przebiegał proces kompletowania zespołu pracowników naukowo-dydaktycznych na rusycystyce. Przez cały czas dużą pomocą służyli nam pracownicy naukowcy przebywający w Lublinie gościnnie, a mianowicie: doc. Ewelina Wojnowa i prof. Iwan Wiszniewski ze Lwowa, doc. Paweł Sigatow i doc. Walery Biezubow z Tartu (Estonia), dr Andriej Mirecki z Leningradu, doc. Swietłana Fierina i prof. Andriej Zacherkin z Moskwy, doc. Paweł Iwiński z Wilna,

doc. Swietłana Próchorowa z Mińska (Białoruś), doc. Marietta Martirosjan z Erewana (Armenia), doc. Lilia Bykowa i doc. Walery Gutorow z Charkowa, doc. Idea Eobrowa z Irkucka i doc. Zoja Komarowa ze Swierdłowska. Wszyscy oni w dużym zakresie pomagali nam swoją wiedzą i umiejętnościami dydaktycznymi.

Wspomagały nas inne jednostki organizacyjne w UMCS. Prof. Narcyz Łubnicki przez kilka pierwszych lat prowadził wykład z historii literatury rosyjskiej, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych pomagało nam na początku w praktycznej nauce języka rosyjskiego, Katedra Historii Narodów ZSRR prowadziła zajęcia z historii Rosji i ZSRR, organizacyjnie i dydaktycznie wspomagały młodą rusycystykę lubelską Katedra Języka Polskiego i Katedra Filologii Słowiańskiej.

Otrzymaliśmy pomoc naukową i dydaktyczną również z innych Ośrodków krajowych. Z Uniwersytetu Jagiellońskiego dojeżdżali do nas prof. Ryszard Łużny i prof. Wiesław Witkowski, z Uniwersytetu Warszawskiego - doc. Halina Milejewska i doc. Jerzy Lenarczyk. Wielu pracowników naukowych innych uczelni wnieło przyczynę do rozwoju naszej kadry naukowej poprzez promotorstwo prac doktorskich naszych młodych pracowników, poprzez recenzowanie prac habilitacyjnych (na rusycystyce odbyły się 4 habilitacje) i doktorskich a także poprzez opiekę nad naszymi stażystami. Szczególnie aktywne w tym względzie były nasze kontakty z UW i UŁ. Na rozwój kadry wpłynął bezwzględnie nasz ścisły kontakt z ośrodkami filologicznymi w ZSRR, z rusycystyką i slawistyką lwowską, wrocheńską, wileńską, leningradzką i moskiewską. Wiele skorzystali wyjeżdżający do wymienionych ośrodków nasi stażyści naukowci.

W roku 1963 rozpoczęto się kompletowanie potrzebnej kadry naukowo-dydaktycznej na rusycystyce lubelskiej. W tym roku dr Michał Łesiów przeniesiony został z Katedry Języka Polskiego UMCS

w r. 1964 do Zakładu Filologii Rosyjskiej przybył mgr Czesław Sim (od r. 1972 doktor), w r. 1965 - mgr Teotyn Rot-Żebrowski (1967 dr, 1975 docent) i mgr Maria Kuźmin (1974 dr), w r. 1966 - mgr Maja Szymoniuk (dr 1973, docent 1983), w r. 1967 - mgr Jan Crlowski (dr 1971, docent 1975), w r. 1968 do Zakładu przybyli dr Lija Borsukiewicz i dr Józef Borsukiewicz (docent 1975) itk. Od roku 1969 angażowaliśmy młodych pracowników nauki głównie i przede wszystkim już z naszych absolwentów. Do grona pracowników Zakładu przybyli mgr Zbigniew Maciejewski (1969), mgr Jan Sienkiewicz (1970), mgr Danuta Szostakiewicz (1971), mgr Michał Sajewicz, mgr Witold Kowalczyk (1972), mgr Halina Rycyk, mgr Wiesława Fedorowicz, mgr Anna Pado, mgr Halina Herbowiec i inni nasi absolwenci, którzy na ogół sprawdzili się jako nauczyciele akademicy. W tym czasie przyszło też kilku pracowników spoza naszej Uczelni, a mianowicie - mgr M. Cymborska (1969), mgr J. Kempczyńska (1971), mgr W. Pał (1970), mgr Roman Levicki (1976), mgr N. Wróblewska (1970) i in. Zespół pracowników filologii rosyjskiej UMCS ustalił się ilościowo, rozpoczął się jego wzrost jakościowy. Mimo to, że kilku pracowników wielce utalentowanych od nas odeszło do innych ośrodków, mamy w chwili obecnej dość liczną i kwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną. W obu Zakładach pracują obecnie 32 osoby, w tym 4 docentów, 11 adiunktów, 1 wykładowca 6 starszych wykładowców, 7 starszych asystentów i 1 asystent, 2 lektorów, co pozwala na normalne funkcjonowanie dydaktyki i nauki w lubelskim ośrodku rusycystycznym.

Kierunki naukowe obu zakładów rusycystycznych są różnorakie. Badania skupiają się wokół problemów językoznawczych i w zakresie literaturoznawstwa. W zakładzie Języka Rosyjskiego badane

są problemy gramatyki konfrontatywnej języka rosyjskiego i polskiego, głównie w zakresie leksyki, frazeologii i składni (prace doktorskie dr Wendy Fál i dr Anny Paao), metodyka nauczania języka rosyjskiego w szkołach polskich (praca doktorska dr Haliny Rycyk i ara Czesława Sima), dialektologia wschodniostowiańska ze szczególnym uwzględnieniem ukraińskiej, historia języka staroruskiego rosyjskiego i ukraińskiego (doc. dr hab. Teotyń Rot-Zebrowski, praca habilitacyjna, skrypt, praca doktorska dr E. Perczyńskiej), onomastyka słowiańska (praca habilitacyjna doc. dr hab. Michała Lesiowa), stylistyka (praca doktorska Maji Szymonuk i Romana Lewickiego), gramatyka opisowa języka rosyjskiego (prace doktorskie dr Liji Borsukiewicz i Alisy Pawlik), język folkloru (prace doc. Michała Lesiowa, np. "Współczesne podania ludowe, 1982).

Pracownicy Zakładu Literatury Rosyjskiej pracują nad szczegółowymi problemami z historii literatury rosyjskiej wszystkich prawie okresów od wieku XVIII do dnia dzisiejszego, wynikiem tych badań są liczne artykuły, doktoraty, habilitacje oraz pozycje książkowe, np. Jan Crtowski "Nikrasow w Polsce (lata 1856-1914)", Wrocław 1974; Józef Borsukiewicz, "Wissarion Bielinski i romantyzm rosyjski", Warszawa 1975; Zbigniew Maciejewski, "Proza Maryny Cwielajowej jako program i portret artysty", Warszawa 1982; Maria Cymborska-Leboda, "Dramaturgia Leonida Andriejowa," Warszawa 1982. Poważne miejsce w badaniach naszych literaturoznawców zajmuje zagadnienie wzajemnych polsko-rosyjskich stosunków literackich w przeszłości i dociekania na temat rosyjskiej literatury radzieckiej.

Publikacje naukowe pracowników filologii rosyjskiej stanowią osobne studia, skrypty i przewodniki metodyczne, artykuły naukowe i popularno-naukowe oraz recenzje i doniesienia naukowe. W roku 1972 dorobek publikacyjny pracowników rusycystyki UMCS zamykał

się już liczbą 218 pozycji. Od tego czasu ilość publikacji wzrastała z roku na rok. Za lat 20 można w przybliżeniu podać ok. 740 pozycji, które wyszły spod piór pracowników naukowo-dydaktycznych rusycystyki lubelskiej. Prace te weszły już w obieg naukowy w Kraju i za granicą, niektóre były nagrodzone przez Ministra i Rektora, były pozytywnie oceniane w recenzjach krajowych i zagranicznych.

Przejawem prężności i aktywności naszego środowiska rusycystycznego były sesje naukowe zorganizowane w Lublinie, a mianowicie: sesja naukowa z okazji 10-lecia rusycystyki lubelskiej w grudniu 1973 r. i wydany tom prac z tej sesji "Ze studiów rusycystycznych", Lublin 1975, 226 stron; międzynarodowe sympozjum na temat podstaw przygotowania i podwyższania kwalifikacji wykładowców języka i literatury rosyjskiej, zorganizowane przez IALP:Jaź i Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej we wrześniu 1978 roku oraz tom prac "Problemy podgotowki i powyszenia kwalifikacji przepodawajuja russkogo jazyka i literatury", Lublin 1979, 455 stron, odbywające się od roku 1974 corocznie sympozja naukowe wspólnie z rusycystami i slawistami Lublina i Cłomnuica oraz wydawane w obu zaprzyjaźnionych uniwersytetach kolejne tomy prac (dotychczas wyszło 6 tomów, następne w przygotowaniu). W wyniku współpracy trzech (UMCS, UW i UJ) wydany został u nas tom prac pl. "Problemy nauczania przedmiotów kierunkowych na studiach rusycystycznych", Lublin 1983, 146 stron.

Pracownicy naszej rusycystyki niosą też pomoc naukową i dydaktyczną innym ośrodkom jako opiekunowie stażystów przyjeżdżających do nas z Gdańska, Białegostoku, Cłasztyna, Cpola, jako recenzenci prac doktorskich, a nawet habilitacyjnych, zapraszani przez UW, UŁ, UJ, UŚ, PAN i in., jako promotorzy prac doktorskich pra-

owników z zewnątrz. Nasi pracownicy wygłaszają często odczyty w wielu ośrodkach rusycystycznych i sławistycznych, a nawet zdarza się, że regularnie prowadzą zajęcia dydaktyczne, np. doc. Michał Łesiów od siedmiu lat dojeżdża do Filii UW w Białymstoku, a w r. akademickim 1973/74 prowadził zajęcia na sławistyce w Uniwersytecie Harvardzkim (USA) jako visiting lecturer. Pracownicy naszego ośrodka rusycystycznego uczestniczą w kolegiach redakcyjnych takich czasopism, jak: "Przegląd Rusycystyczny", "Lubelskie Materiały Neofilologiczne", "Harvard Ukrainian Studies", "Biuletyn STL", "Nasza Kultura", są powoływani do składu Komitetu Słowianoznawstwa PAN.

Ważną sprawą jest nasza współpraca z TFFR (głównie odczyty, olimpiady języka rosyjskiego, turnieje znajomości języka rosyjskiego i wiedzy o Kraju Rad), z TWP, PTR, UTSK, STL oraz innymi instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, z prasą miejscową i krajową (warte tu wspomnieć o regularnym cyklu w latach 1968-73 "Za Bugiem", prowadzonym w "Kamienie")

Trudno byłoby bardziej szczegółowo opisywać fakty rozwoju i aktywności rusycystyki lubelskiej w ciągu minionych 20 lat jej istnienia. Najogólniej, można stwierdzić, że jej obecność w Lublinie i makroregionie jest widoczna i odczuwalna. Coraz bardziej widoczna jest ona również na mapie sławistycznej kraju.

prof. dr hab. Michał Łesiów

Współpraca naukowa slawistów UMCS i Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu

Kierunki studiów neofilologicznych nie mogą się właściwie rozwijać bez współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UMCS od wielu lat usilnie zabiega o nawiązanie i podtrzymywanie takiej współpracy z uczelniami radzieckimi /Uniwersytet Wileński, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie/, czeskosłowackimi /Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu/ i węgierskimi /Uniwersytet Lajosa Kossutha w Debreczynie/.

Najbardziej wielostronny i owocny charakter przybrała współpraca Instytutu z Katedrą Rusycystyki Uniwersytetu Palackiego. Została ona zapoczątkowana w roku 1972, tygodniową wizytą w naszym Instytucie kierownika tej katedry prof. Mirosława Zachrądky. W wyniku uzgodnień i rozmów kontynuowanych w roku następnym podczas Międzynarodowego Kongresu Sławistów w Warszawie, postanowiono, że na podstawie dwustronnej umowy o współpracy naukowej i wymianie osobowej pomiędzy UMCS a Uniwersytetem Palackiego slawiści obydwu uczelni odbywać będą coroczne wspólne sympozja naukowe lubelsko-ołomuńskie na przemian w Lublinie i w Ołomuńcu.

W sympozjach tych uczestniczy zawsze pięcioosobowa delegacja pracowników naukowych z zaprzyjaźnionego Uniwersytetu. Pierwsze sympozjum zorganizowała strona czeskosłowacka w roku 1974. Do chwili obecnej odbyły się cztery takie sympozja w Lublinie i cztery w Ołomuńcu. Z naszej strony uczestniczyło w nich z referatami ponad dwudziestu pracowników Instytutu.

Wygłoszone referaty publikowane są następnie przez organizatorów tych sympozjów w specjalnych pracach zbiorowych, których wyszło do tej pory sześć tomów. Nasi partnerzy wydali już trzy kolejne tomy pt. "Rusistický sborník olomoucko-lublinký" / drukowane nakładem Państwowego Wydawnictwa Pedagogicznego w Pradze/, nasz Instytut. wydał również trzy tomy wspólnych prac pt. "Slavica lublinensia et olomucensia" ukazują się one nakładem UMCS. Kolejne tomy są w przygotowaniu przez obie współpracujące strony. W tych tomach pracownicy naszego Instytutu wydrukowali łącznie 40 rozpraw w "Slavica lublinensia et olomucensia" i 18 rozpraw w czechosłowackim wydawnictwie "Rusistický sborník olomoucko-lublinký". Warto również podkreślić, że Czechosłowacy rusycyści recenzowali w swych wydawnictwach prace historyków literatury naszego Instytutu.

Minione lata współpracy naukowo-wydawniczej pozwoliły zebrać pewną sumę doświadczeń, poznać wspólne możliwości, spopularyzować własne dokonania w sąsiednim kraju. Obecnie obie strony dojrzały do podjęcia współpracy na bardziej zaawansowanym poziomie - do wspólnych badań wybranych problemów w dziedzinie rusycystyki z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa. Pewne tematy zostały już podjęte, co pozwoli w przyszłości bardziej ujednoczyć tematycznie wspólne sympozja i drukowane prace / podjęto już na przykład studia nad polsko-rosyjskimi i czechosłowacko-rosyjskimi stosunkami literackimi, prowadzi się studia porównawcze nad językami słowiańskimi/.

Współpraca naukowa rusycystów UMCS i Uniwersytetu Pałackiego nie stała się tylko deklaracją dobrej woli stron, wytrzymała ona próbę czasu / także i obecnie w latach kryzysu/

i ma przed sobą wyraźne perspektywy dalszego rozwoju.

Doc. dr hab. Jan Orłowski

BIBLIOTEKA

Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UMCS

Stan i potrzeby

Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej zapoczątkowała swoją działalność jesienią 1963 roku.

Zasadniczą i przeważającą część jej zasobów stanowią książki pochodzące z zakupów. Tylko niewielką część tworzą dary Uniwersytetu Moskiewskiego i osób prywatnych.

Na dzień 31 grudnia 1982 r. księgozbiór biblioteki liczył 27.095 vol. na ogólną sumę 821.636,50 zł. z tej liczby w pierwszym dziesięcioleciu istnienia Biblioteki przybyło 7937 vol., w drugim zaś, tj. w latach 1973-1982 - 19.269 vol. Jednak w latach 1973-1982 przybyło zaledwie około 30% liczby książek zakupionych w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Ta tendencja zniżkowa wynika z paru względów. Po pierwsze, istnieje konieczność ograniczenia liczby nabytków ze względów powierzchniowo-lokalowych; po drugie, w ostatnich latach odczuwalne stały się trudności nabywcze, wynikające z dużo mniejszych i rzadszych dostaw literatury specjalistycznej;

. Z usług Biblioteki IFRiS korzystają przede wszystkim studenci filologii rosyjskiej/ studiów dziennych i zaocznych/, pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu, studenci innych kierunków oraz - sporadycznie - czytelnicy ze środowiska lu-

belskiego, a nawet spoza województwa lubelskiego./Dla ilustracji: w latach 1972-82 odwiedziło czytelników Biblioteki ponad 24 tysiacy czytelników, którym udostępniono ponad 78 tys.vol./

W Bibliotece instytutu zatrudnione są 4 osoby na 3,5 etatu. Niestety, w zakresie obsady tej Biblioteki brak oznak stabilizacji, co nie pozostaje bez wpływu na poziom jej funkcjonowania.

Biblioteka IFRiS znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji lokalowej. Należąca do niej sala 301 w gmachu Humanistyki przez pół dnia pełni rolę sali wykładowej, w godzinach popołudniowych /14⁰⁰-19⁰⁰/, natomiast służy studentom filologii rosyjskiej jako czytelnia. Zmusza to naszych czytelników do korzystania w godzinach przedpołudniowych z gościnności innych czytelni, mieszczących się w gmachu Humanistyki. Jednakże w obecnej sytuacji lokalowej Instytutu nie ma innej możliwości pogodzenia potrzeb procesu dydaktycznego z potrzebami czytelników.

W zakresie warunków lokalowych biblioteki Instytutu podkreślić należy, że pomijając fakt niepełnego wymiaru pracy czytelni i potwornej ciasnoty pokoju 320/ tu odbywa się obsługa czytelników i opracowywanie książek/ najbardziej niepokojące są warunki przechowywania zgromadzonego w naszej bibliotece piśmiennictwa. Wynikają one głównie z faktu /dotyczy to wszystkich bibliotek zakładowych w gmachu Humanistyki/, że przy projektowaniu tego właśnie gmachu nie brano pod uwagę potrzeby zabezpieczenia poszczególnych instytutów w odpowiednie pomieszczenia biblioteczne. Tak więc żadne z pomieszczeń zajmowanych przez bibliotekę nie zostało przystosowane do jej specyficznych potrzeb. Humanistyka składa się z sal wykłado-

wych i pokojów wykładowców. Stąd magazyny, czytelnie i pracownie biblioteczne są takimi właśnie salami, często z dużym trudem, drogą usilnych i wieloletnich starań uzyskiwanymi od dyrektorów instytutów. Tak np. należąca do naszej biblioteki sala 319, pełniąca rolę magazynu, jest długa i wąska, ma 5 dużych okien, co naraża zgromadzone tam książki na operowanie promieni słonecznych i silne zapylenie. Nie ma możliwości zapewnienia tym zbiorom właściwej temperatury, wilgotności i oświetlenia. Ponadto pozycje wieloegzemplarzowe /głównie podręczniki/ w ostatnim czasie zostały poukładane w stosiki - była to ostatnia rozpaczliwa próba wygospodarowania kilkunastu wolnych półek na nabytki.

Sprawą niepokojącą jest również fakt "pokawałkowania" księgozbioru, tj. przechowywanie go częściowo w gabinetach poszczególnych pracowników. Jednak ani powierzchnia magazynu, ani potrzeby procesu dydaktycznego nie pozwalają na zamknięcie całości księgozbioru w pomieszczeniu do tego celu przeznaczonym.

Potrzeby rozwojowe naszej biblioteki są nieporównywalnie większe niż jej aktualny stan posiadania, a perspektywy polepszenia warunków pracy i modernizacji wyposażenia biblioteki -niemal fantastyczne przez swą nierelaność. Marzeniem byłoby posiadanie odpowiedniego wyposażenia i nowoczesnego sprzętu -funkcjonalnej czytelni z indywidualnymi stanowiskami czytelnicznymi, czytelników, kopiarek, obstawionej oszklonymi szafami na czasopisma, sięgającymi sufitu; przestronnego magazynu, w którym nie trzeba by było przeciskać się między półkami zagęszczonymi wbrew wszelkim przepisom bhp i ochrony przeciwpożarowej; wreszcie - posiadanie odrębnej, dobrze wyposażonej

pracowni bibliotecznej, z odpowiednią ilością maszyn do pisania, kopiarką, kserografem, Rzeczywistością jest natomiast absolutna/ choć naprawdę nie zawsze uzasadniona/ niemożliwość wymiany starych, obskurnych szaf i regałów, skrzynek katalogowych, czy wymiana krzeseł w czytelni na jednakowe.

Główne kłopoty Biblioteki wynikają z nagromadzenia stosunkowo bogatego księgozbioru w trudnych warunkach lokalowych. Ale są w jej rozwoju i akcenty optymistyczne. Przez pierwsze 12 lat istnienia biblioteki prowadzili ją asystenci i adiunkci, pracownicy Instytutu, gromadzili zbiory, prowadzili księgi inwentarzowe pełnili dyżury. Obecnie są oni zwolnieni od tych ponadobowiązkowych zajęć społecznych. Biblioteka zakładowa ma własny czterocsobowy personel, a co najważniejsze posiada już bogaty zbiór książek specjalistycznych, które służą celom dydaktyki i pracy naukowej.

Mgr Ewa Pliszczyńska

Studia jednosemestralne w Moskwie dla studentów filologii rosyjskiej

Od kilku lat studenci filologii rosyjskiej uniwersytetów i wyższych szkół pedagogicznych z całej Polski wyjeżdżają na jednosemestralne studia do Moskwy. Po raz pierwszy zostały one zorganizowane w Instytucie im. A.S. Puszkina w roku akademickim 1979/80 i od tej pory są systematycznie kontynuowane i udoskonalane.

Każdego roku studia w Moskwie odbywają również studenci

III roku filologii rosyjskiej UMCS z Lublina. W roku akademickim 1982/83 studiowało tam 31 naszych studentów.

Program studiów jednosemestralnych został skoordynowany z programami poprzednich 4 semestrów studiów krajowych i zaplanowany tak, aby studenci po powrocie mogli kontynuować naukę bez żadnych zakłóceń.

Program ten obejmuje następujące przedmioty: literatura radziecka, współczesny język rosyjski, metodyka nauczania języka rosyjskiego, realizmoznawstwo, lingworealizmoznawstwo, zajęcia praktyczne z języka rosyjskiego i podstawy komunizmu naukowego.

Zajęcia prowadzone są przez specjalistów radzieckich. Poszczególne katedry naukowe organizowały zebrania swoich pracowników z polskimi opiekunami studiów, na których omawiano problemy dydaktyczno-wychowawcze i metody prowadzenia zajęć.

Wykłady odbywały się w dużych grupach, tzw. potokach /liczących ponad 100 osób/, seminaria zaś w niewielkich zespołach /liczących około 10 osób/. Zajęcia rozpoczynały się o godz. 9³⁰, kończyły o godz. 14⁰⁰ i trwały przez okres 5 dni. Jeden dzień tygodnia, tzw. biblioteczno-wycieczkowy przeznaczony był na pracę w bibliotece oraz różnego rodzaju wycieczki naukowo-dydaktyczne. Wycieczki te /obowiązkowe/ były uzupełnieniem studiów i miały na celu zapoznanie studentów z zabytkami Moskwy i okolic, zwiedzanie muzeów, teatrów, kin itp. ponadto zorganizowano wycieczki /nadobowiązkowe/ do dwu niezwykle interesujących zabytkowych miast: Suzdała i Zagorska.

Oprócz tego studenci mieli możliwość uczestniczenia w różnego rodzaju konferencjach naukowych i imprezach kulturalnych organizowanych przez Instytut. Odbyły się np. konferencje naukowe poświęcone 65-ej rocznicy Rewolucji Październikowej i

60-ej rocznicy powstania ZSRR, a także różne imprezy artystyczne, jak np.: akademie z okazji rozpoczęcia roku akademickiego oraz zakończenia studiów, wieczory przedstawicieli różnych narodowości / w tym bardzo udany wieczór polski/, koncert radzieckiej muzyki poważnej, wystąpienia Zespołu Młodzieżowego z Uniwersytetu Moskiewskiego i in.

Studentom zapewniono dobre warunki bytowe. Zakwaterowano ich w akademiku Instytutu im. A.S. Puszkina w pokojach dwu i trzyosobowych z łazienką. W tym samym budynku mieściły się również: administracja Instytutu, sale wykładowe, biblioteka, stołówka i bufety. Zorganizowanie studentom mieszkania i nauki w jednym miejscu było dla nich dużym udogodnieniem. Pewnym utrudnieniem było: słabe wyposażenie biblioteki Instytutu, brak zorganizowanych szerszych kontaktów z młodzieżą radziecką /studenci polscy przebywali w otoczeniu cudzoziemców z różnych stron świata, którzy często bardzo słabo znali język rosyjski/.

Jednosemestralne studia w Moskwie jak się wydaje są udanym eksperymentem i dobrze spełniają swą rolę. Studenci zdobywają tam określoną wiedzę językową, metodyczną i realizmową. Na zakończenie studiów odbywają się egzaminy i zaliczenia, które umożliwiają kontrolę i ocenę zdobytych wiadomości i umiejętności. Ponadto studenci mają możliwość bezpośredniego zetknięcia się z realiami kraju, którego języka się uczą, mają okazję do sprawdzenia swoich umiejętności komunikatywnych oraz doskonalenia ich w konkretnych sytuacjach życia codziennego.

Dr Halina Rycyk

OPN

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

14758

CZASOPISMA

1983

Kolegium redakcyjne: Jan Gurba (przewodniczący), Zbigniew Józwiak, Liźbieta Mulawa-Pachoł (sekretarz),
Edward Rakowski (redaktor techniczny), Leszek M. Rouppert

Adres redakcji: 20-031 Lublin, plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, Rektorat, XVI piętro, p. 1606, tel. 37-54-89

Druk. UMCS, zam. nr 526/83, n. 250, S-6